

NOTA WAARDERINGS- EN AFSCHRIJVINGSBELEID 2011 GEMEENTE WAALWIJK

Inleiding

Voor u ligt de nota waarderings- en afschrijvingsbeleid gemeente Waalwijk. In deze nota zijn de gedragsregels vastgelegd over de wijze waarop zal worden omgegaan met het al dan niet activeren van uitgaven alsmede het waarderen, afschrijven en presenteren van de activa. Deze nota geeft hiervoor de kaders aan en beoogt daarmee het kunnen volgen van een bestendige gedragslijn.

De nota maakt deel uit van de door de raad vastgestelde verordening “Financiële verordening gemeente Waalwijk 2008”. Ingevolge deze verordening dient de raad één maal per 4 jaar regels vast te stellen met betrekking tot het waarderings- en afschrijvingsbeleid. Voorliggende nota vervangt de nota waarderings- en afschrijvingsbeleid van oktober 2006. Sinds de inwerkingtreding van de geldende verordening hebben zich diverse feiten voorgedaan, die op enkele plaatsen een wijziging tot gevolg hebben.

Deze zijn:

1. De navolgende bepaling is opgenomen, omdat dit wenselijk is vanwege de gangbare praktijk: “Wanneer er wordt geïnvesteerd in een bestaand actief wordt er op de nieuwe investering afgeschreven conform bovengenoemde termijnen met een maximum van de resterende afschrijvingstermijn van het hoofdactief”.

Hiermede wordt bedoeld, dat wanneer bijvoorbeeld een uitbouw wordt gerealiseerd aan een bestaand gebouw, de afschrijvingstermijn nooit later mag eindigen dan de afschrijvingstermijn van het bestaande gebouw.

2. De accountant heeft enkele opmerkingen gemaakt, die wij hebben verwerkt in deze nota.

a. In de praktijk komt het weleens voor, dat het realiseren van projecten oponthoud ondervindt. Soms, omdat de benodigde gronden nog niet in ons bezit zijn; soms, omdat er nog procedures doorlopen dienen te worden. Het huidige uitgangspunt is, dat op een actief wordt afgeschreven met ingang van het jaar volgende op de verkrijging of de aanschaf. De accountant wil een aanpassing, in die zin, dat een aanvang gemaakt wordt met afschrijven, zodra meer dan 50% van het krediet is besteed. We kunnen dit standpunt billijken.

b. De raad heeft besloten de afschrijvingstermijn van het stadion aan de Akkerlaan te verlengen van 35 naar 40 jaar. In deze nota wordt dat formeel vastgelegd.

c. De nu nog geldende verordening inzake waardering en afschrijving van oktober 2006 gaat voor gebouwen uit van een afschrijvingstermijn van 40 jaren. Voor wat betreft het nieuwe gemeentehuis is expliciet besloten deze termijn te stellen op 50 jaren. Ook dit wordt in deze verordening nadrukkelijk geformaliseerd.

3. Wij hebben gemeend, mede naar aanleiding van de beraadslagingen over het nieuwe gemeentehuis om de afschrijvingstermijn voor permanente gebouwen in het algemeen te bepalen op 50 jaren. Gelet op de huidige bouwwijze en het gebruik van steeds meer duurzame materialen en technieken achten wij dit verantwoord. Voor de gebouwen in het belang van de sport en het onderwijs, alsmede de begraafplaats is gelet op het specifieke karakter van de gebouwen de huidige

termijn van 40 jaar gehandhaafd. Dit heeft te maken met de aard, het gebruik en de ligging van de gebouwen. Een en ander sluit voor wat betreft het onderwijs aan bij het landelijk beleid.

4. Eens per 4 jaren wordt een Integraal uitvoeringsplan vastgesteld, waarbij ook de nodige middelen worden gevoteerd. Hoewel het slechts één kredietbedrag betreft, wordt vanaf het jaar volgende op de uitgaven een aanvang gemaakt met de afschrijving.

5. Het onderdeel, dat betrekking heeft op de brandweer is aangepast wegens de vorming van de regionale brandweer en de overdracht van een aantal activa.

6. We zijn van mening, dat kunstwerken langer meegaan dan de afschrijvingstermijn van 10 jaren. We hebben die termijn daarom gesteld op 25 jaren.

7. De afschrijvingstermijnen van de tractie zijn gezien en op enkele punten aangepast

8. In deze nota is een “ontsnappingsclausule” opgenomen, waarvan de raad gebruik kan maken, indien zich de noodzaak daartoe voordoet. Soms kan het wenselijk/noodzakelijk zijn om af te wijken van de in de verordening vastgelegde afschrijvingstermijn. Gebruik van de clausule mag alleen op grond van goede argumenten. Het behalen van financieel voordeel mag geen argument zijn om de clausule toe te passen.

Een voorbeeld waarbij sprake kan zijn van een uitzondering is het volgende: we hebben een gebouw, dat volledig is afgeschreven. We willen daar een uitbreiding plegen. Op grond van deze verordening mag de afschrijvingstermijn van de uitbreiding nooit langer zijn dan de restanttermijn van de oorspronkelijke investering, maar die is in dit geval nul. De raad kan dan met gebruikmaking van de clausule een redelijke afschrijvingstermijn vaststellen.

9. De nota is getoetst aan de zogenaamde “stellige uitspraken” en “aanbevelingen” van de commissie BBV.

In de bedoelde notitie kapitaalgoederen is een aantal “stellige uitspraken” en een aantal “aanbevelingen” opgenomen. De stellige uitspraken dienen zonder uitzondering te worden toegepast; de aanbevelingen dienen te worden gehanteerd. Slechts op grond van een onderbouwde motivering kan worden afgeweken van de aanbeveling. Het spreekt vanzelf, dat de stellige uitspraken zullen worden gevolgd. Voor zover wordt afgeweken van de aanbevelingen, zal daar melding van worden gemaakt bij de betreffende aanbeveling, zoals hieronder vermeld.

Er is tevens aangesloten bij de op waardering en afschrijving betrekking hebbende wetgeving, en dan met name het **besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten** (hierna te noemen **BBV**), alsmede het beleidskader februari 2008 van de Provincie Noord Brabant.

Er is bij het wijzigen van de afschrijvingstermijnen geen sprake van een stelselwijziging, maar van een schattingswijziging. Op grond van de voorschriften worden de activa afgeschreven in de op de nieuwe gebruiksduur gebaseerde resterende levensduur. Er vinden geen inhaalafschrijvingen plaats. Een toelichting op de reden voor de wijziging in afschrijvingsduur moet wel worden opgenomen. Hieruit blijkt ook dat het herzien van afschrijvingstermijnen gevolgen heeft voor alle activa binnen een categorie, niet alleen voor nieuwe activa.

I. Stellige uitspraken van de commissie BBV

1. De boekwinst die wordt gerealiseerd bij het afstoten van een kapitaalgoed moet als incidentele bate in de jaarrekening worden verwerkt. De opbrengst mag niet direct met de boekwaarde van het eventuele vervangingsobject worden verrekend.

2. De kosten van (klein en groot) onderhoud zijn niet levensduurverlengend en mogen dus niet worden geactiveerd. Kosten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de

exploitatie te worden gebracht. Kosten van groot onderhoud kunnen op twee wijzen worden verwerkt in de administratie:

- a. Kosten in het jaar van uitvoering direct ten laste van de exploitatie brengen, met eventuele vrijval via resultaatbestemming van een daartoe gevormde reserve.
- b. Kosten in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening brengen (artikel 44, lid 1c, van het BBV).

Kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

3. Voorzieningen die worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd. Indien er geen (recent) beheerplan aanwezig is, kunnen de kosten van groot onderhoud wel door vrijval via resultaatbestemming vanuit een (daartoe gevormde) reserve worden gedekt.

De stellige uitspraken van de commissie BBV zijn in onze gemeente reeds algemeen aanvaard beleid.

II. Aanbevelingen van de commissie BBV

1. De commissie doet de aanbeveling om tenminste éénmaal in de vier jaar een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen door de raad te laten vaststellen en de hoofdlijnen daarvan jaarlijks op te nemen in de paragraaf als bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder c van het Besluit Begroting en Verantwoording. In onze verordening ex artikel 212 is geregeld, dat elke vier jaren de raad bijgestelde nota's inzake het onderhoud van de kapitaalgoederen worden voorgelegd.

2. De commissie doet de aanbeveling om in de financiële verordening (of een nadere uitwerking daarvan) op grond van artikel 212 van de Gemeentewet op te nemen dat voor het activeren van investeringen aan tenminste één van de, of aan beide, criteria moet worden voldaan:

- een minimumbedrag;
- een minimale gebruiksduur.

In deze verordening is rekening gehouden met een minimum te activeren bedrag van € 10.000,--.

3. Indien voor de dekking van de kapitaallasten van een investering met een economisch nut een reserve is opgebouwd, doet de commissie de aanbeveling om die bestemmingsreserve conform de (afschrijvings)parameters van het bijbehorende actief via resultaatbestemming periodiek vrij te laten vallen ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten. Een en ander is al gebruikelijk in onze gemeente.

4. De commissie doet de aanbeveling om in de financiële verordening (of een nadere uitwerking daarvan) op grond van artikel 212 van de Gemeentewet op te nemen wanneer met het afschrijven van een nieuw kapitaalgoed wordt begonnen.

Mogelijke keuzes hierbij:

- óf in het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt/verworven wordt en vanaf het moment dat het door de gemeente in gebruik kan worden genomen,
- óf medio het begrotingsjaar waarin het gereed komt/verworven wordt,
- óf in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.

In onze nota is het navolgende opgenomen:

”Er vindt voor het eerst afschrijving plaats op investeringen in het jaar volgend op de ingebruikname of aanschaf van een actief”. Wij willen dit uitbreiden met een aanvullende bepaling, dat een aanvang wordt gemaakt met afschrijven, als er meer dan 50% van het krediet besteed is.

5. Als de gemeente ervoor kiest om de componentenbenadering toe te passen, doet de commissie de aanbeveling om de componentenbenadering alleen toe te passen bij investeringen met een economisch nut. Deze aanbeveling zal zoveel mogelijk worden gevolgd.

6. De commissie doet de aanbeveling om in de financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet (of een nadere uitwerking daarvan) de uitgangspunten over de handelswijze betreffende de restwaarde aan te geven. Een bepaling omtrent de restwaarde is opgenomen in de geldende en de nieuwe nota Waardering en afschrijving.

De uitgangspunten in onze nota dienen te worden gezien als een aanvulling op de wetgeving. Het mag duidelijk zijn dat de bestaande wetgeving altijd voorgaat. Soms zal in de nota tekst uit de wetgeving te herkennen zijn. De wettekst is echter niet integraal opgenomen.

De uitgangspunten in de nota zullen van toepassing zijn op de begroting en jaarrekening 2011 en verder. Voor de jaarrekeningen en begrotingen tot en met 2010 zal de voorgaande nota van toepassing blijven.

Waalwijk, november 2010

Indeling nota

Deze nota bestaat uit drie onderdelen:

1. Waardering van vaste activa

Centraal staan de volgende vragen:

- a. Welke uitgaven moeten worden geactiveerd;
- b. Tegen welke waarde moeten activa worden gewaardeerd;
- c. Op welke wijze worden de activa gepresenteerd (bruto of netto).

2. Afschrijvingen

Indien een actief wordt gewaardeerd zijn de volgende vragen van belang:

- a. Welke afschrijvingstermijn moet worden gehanteerd;
- b. Moet rekening worden gehouden met een restwaarde;
- c. Welke afschrijvingsmethode moet worden gehanteerd;
- d. Mogen extra afschrijvingen plaats vinden.

Per onderdeel wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan de algemene problematiek, de daarop betrekking hebbende wettelijke randvoorwaarden en een verwoording van het uitgangspunt.

3. Samenvatting beleidsuitgangspunten waarderings- en afschrijvingsbeleid

De in deze notitie opgenomen beleidsuitgangspunten worden hier samengevat.

1. WAARDERING VASTE ACTIVA

a. Welke uitgaven moeten worden geactiveerd ?

Algemeen en wetgeving

Met deze vraag wordt beoogd onderscheid te maken tussen investeringen (balans) en exploitatieposten. In het algemeen is het gebruikelijk dat uitgaven waarvan het nut betrekking heeft op meerdere jaren, worden aangemerkt als investeringen, en dus worden geactiveerd.

Bij het waarderen van activa dient een aantal uitgangspunten in acht genomen te worden.

Dit zijn:

- getrouw: zo goed mogelijk de werkelijkheid weergeven;
- duidelijk: het gevoerde beleid in de toelichting van de begroting en jaarrekening opnemen;
- stelselmatig: jaarlijks hetzelfde beleid voeren.
- het voorzichtigheidsbeginsel: op vaste activa met beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat op de toekomstige gebruiksduur is afgestemd;
- het matchingbeginsel: de lasten worden aan dezelfde periode toegerekend als de baten (bijvoorbeeld subsidies in het kader van verfijning riolering) worden verantwoord.

Verder is het om praktische redenen verstandig kleine investeringen niet te activeren.

Uitgangspunt

Investerings kleiner dan € 10.000,00 worden niet geactiveerd maar direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

We onderscheiden de volgende vaste activa:

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Algemeen

Immateriële vaste activa zijn uitgaven waar geen tastbare bezittingen tegenover staan. Als voorbeelden kunnen worden genoemd:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.

Wetgeving

Het BBV geeft in artikel 64 het volgende aan:

Kosten van sluiten van geldleningen en disagio: afschrijvingsduur maximaal gelijk aan de looptijd van de lening; overige immateriële activa afschrijven in ten hoogste vijf jaar.

Uitgangspunt

Immateriële uitgaven worden geactiveerd volgens bovengenoemde bepalingen van de voorschriften. De afschrijvingstermijn voor alle immateriële vaste activa wordt gesteld op maximaal vijf jaar.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Algemeen

Onder de materiële vaste activa dienen te worden opgenomen alle investeringen met een economisch nut, dan wel de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. De volgende voorbeelden kunnen worden genoemd: gronden en terreinen, woonruimten, bedrijfsgebouwen, waterbouwkundige werken, vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties.

Wetgeving

De voorschriften stellen dat uitgaven waarvan het gebruiksnuut zich over meerdere jaren uitstrekt, dienen te worden geactiveerd. Een voorwaarde voor het activeren is dat het gebruiksnuut zeker moet zijn.

Uitgangspunt

Alleen die uitgaven worden op de balans opgenomen waarvan het gebruiksnuut zich over meerdere jaren uitstrekt en waarvan het toekomstige gebruiksnuut zeker is. In de bijlage (tabel afschrijvingstermijnen gemeentelijke investeringen) is aangegeven welke investeringen het betreft.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Algemeen / wetgeving

Onder de financiële vaste activa dienen ingevolge de voorschriften te worden verantwoord:

- a. Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen e.d.
- b. Leningen aan woningbouwcorporaties etc;
- c. Overige langlopende leningen;
- d. Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer;
- e. Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Uitgangspunt

Kapitaalverstrekkingen, alle vormen van verstrekte geldleningen, deelnemingen, overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer en bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd.

b. Tegen welke waarde moeten activa worden gewaardeerd

Algemeen / wetgeving

De voorschriften geven aan dat activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of verwaardigingsprijs. Volgens het BBV is het niet toegestaan activa tegen vervangingswaarde (werkelijk) te waarderen. Voor in erfpacht uitgegeven grond geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingprijs.

Het is mogelijk dat de werkelijke waarde van een actief hoger is dan de (administratieve) boekwaarde van een actief. De voorschriften schrijven voor de stille reserves van niet bedrijfsgebonden activa in de toelichting op de balans te vermelden. Niet bedrijfsgebonden activa zijn bijvoorbeeld woningen of aandelen. Door de stille reserves in de toelichting op de balans op te nemen wordt er een beter inzicht in de financiële positie gegeven.

Uitgangspunt

De activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Gronden uitgegeven in erfpacht worden uitsluitend tegen de uitgifteprijs van eerste uitgifte gewaardeerd. Herwaardering van erfpachtgronden is niet toegestaan.

c. Op welke wijze worden de activa gepresenteerd (bruto- of nettomethode)

Algemeen

De aanschafprijs vormt het uitgangspunt voor de jaarlijkse afschrijving. Men kan uitgaan van de bruto- of netto verkrijgings- of vervaardigingswaarde.

Bij de bruto-methode:

- wordt de investering tot het volle bedrag verantwoord en wordt hierop afgeschreven;
- eventueel ontvangen bijdragen van derden, subsidies of onttrekkingen aan reserves worden verantwoord op de balans aan de creditzijde als niet-vrij besteedbare reserves;
- gedurende de afschrijvingsperiode worden uit deze reserves jaarlijks weer de benodigde middelen ten gunste gebracht van de exploitatie ter compensatie van hogere kapitaallasten.

Bij de netto-methode:

- wordt de ontvangen bijdragen van derden, subsidie of onttrekking aan reserve ineens afgeboekt van de investering.
- op de resterende netto-waarde wordt vervolgens afgeschreven.

Voordelen van de bruto-methode zijn dat het totaal geïnvesteerde bedrag én de totale afschrijvingslasten zichtbaar zijn. Deze informatie is belangrijk voor een zuiver inzicht in de financiële positie. De bezittingen zijn tegen de werkelijke waarde op de balans geactiveerd en de ontvangen bijdragen in de kosten (subsidies) zijn gepassiveerd. Een nadeel van de bruto methode is extra administratief werk. Beide methoden hebben geen invloed op het saldo van de exploitatierekening. De presentatie van de balans en exploitatierekening worden wel door de keuze beïnvloed.

Wetgeving

In artikel 62 van het besluit begroting en verantwoording is aangegeven dat alle vaste activa voor het bedrag van de investering worden geactiveerd. Hier is dus expliciet aangegeven dat de bruto-methode gevolgd dient te worden.

Er zijn echter 2 uitzonderingen gemaakt:

1. bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief mogen daarop in mindering worden gebracht.
2. Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 59 van het BBV, mogen worden verminderd met reserves.

De eerste uitzondering heeft vooral een praktisch nut. Een subsidiebijdrage kan direct in mindering worden gebracht op het actief. Dit bespaart veel administratief werk in vergelijking tot de bruto methode.

De tweede uitzondering is om een heel andere reden ingebracht. De gemeente zal, in vergelijking met een bedrijf, vaak investeren in zaken waarvan het economisch nut niet direct vaststaat, maar waar vooral sprake is van een maatschappelijk nut. Denk hierbij aan bijvoorbeeld wegen, openbaar groen en een duidelijker voorbeeld: aanleg van een 30 KM zone. Dergelijke investeringen

hebben geen economisch nut, ze zijn immers niet verhandelbaar omdat er geen markt voor is. Met de nieuwe voorschriften wil men zo veel mogelijk bevorderen dat dergelijke activa zo snel mogelijk worden afgeschreven, of liever nog direct worden afgeschreven.

Nu blijkt het zo te zijn dat niet iedere gemeente voldoende budgettaire ruimte heeft om dergelijke activa versneld af te schrijven. Derhalve is het toegestaan deze activa af te schrijven over een langere periode, indien de gemeentelijke financiën dat eisen. De intentie van de voorschriften blijft echter dat de voorkeur gegeven wordt aan een zo kort mogelijke afschrijvingstermijn.

Uitgangspunt

Sinds 1 januari 2002 hanteert de gemeente, op basis van toen vigerende regels, de bruto-methode, zonder dat afwijkingen hierop zijn toegestaan.

Vanaf 1 januari 2004 wordt de bruto-methode gehanteerd voor nieuwe activa, maar worden uitzonderingen gemaakt voor bovengenoemde twee situaties.

Hierbij zal het uitgangspunt zijn dat bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief daarop altijd in mindering worden gebracht.

De uitzondering, zoals bedoeld in het tweede lid, zal slechts gemaakt worden indien de budgettaire ruimte van de gemeente, of een ander zwaarwegend argument daartoe aanleiding geeft.

2. AFSCHRIJVINGEN

Algemeen

Wanneer het gebruiksnuut van uitgaven betrekking heeft op meerdere boekjaren worden de uitgaven in nagenoeg alle gevallen boekhoudkundig geactiveerd en vervolgens afgeschreven over de gebruiksduur. De afschrijving moet zo goed mogelijk de feitelijke waardedaling van de investering weergeven. De afschrijving wordt berekend vanaf het moment dat de investering in gebruik wordt genomen.

Afschrijven kan als volgt worden gedefinieerd:

Afschrijven is de boekhoudkundige weergave van de waardevermindering van een kapitaalgoed wegens technische slijtage en economische veroudering. Het jaarlijks af te schrijven bedrag houdt verband met de te verwachten gebruiksduur van de investering. Deze gebruiksduur bepaalt de afschrijvingstermijn.

Voor afschrijvingen is een aantal uitgangspunten van belang:

- de afschrijvingen moeten onafhankelijk van het resultaat worden berekend;
- slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingstermijnen worden herzien;
- met de waardering van activa moet de nodige voorzichtigheid in acht worden genomen, met andere woorden de afschrijvingen moeten niet te laag zijn (voorzichtigheidsbeginsel);
- de afschrijvingen moeten worden toegerekend aan dezelfde periode als wanneer de baten worden verantwoord (matchingbeginsel).

Uitgangspunten

- er vindt voor het eerst afschrijving plaats op investeringen in het jaar volgend op de ingebruikname of aanschaf van een actief tenzij er meer dan 50% van het krediet besteed is; dan wordt in dat jaar een aanvang gemaakt met afschrijven.
- op grond wordt in beginsel niet afgeschreven, op het moment dat de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde vindt afwaardering plaats ten laste van de algemene reserve grondexploitatie.

a. Welke termijn van afschrijving moet worden gehanteerd

Algemeen

De afschrijvingstermijn is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Slechts om gegronde redenen mogen afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande jaar zijn toegepast.

Bij de overheid zijn ook veel activa in gebruik waarvoor geen directe marktwaarde kan worden vastgesteld. Voorbeelden zijn wegen en cultuurvoorzieningen. Voor dergelijke activa zal de afschrijvingsduur worden begrensd door de technische levensduur. Voor een aantal objecten zal de technische levensduur bijna onbeperkt kunnen zijn wanneer tijdig het noodzakelijk onderhoud plaatsvindt.

Grond zal veelal zonder onderhoud een onbeperkte levensduur hebben. Zolang de marktwaarde boven de boekwaarde ligt kan afschrijving hierop achterwege blijven.

Wetgeving

Afschrijvingen moeten zo goed mogelijk de feitelijke waardedaling van de investering weergeven. Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel moeten de afschrijvingstermijnen niet te lang zijn. In een aantal gevallen worden de afschrijvingen (mede) bepaald door specifieke wettelijke voorschriften (bijvoorbeeld onderwijs). In deze voorschriften is de vergoedingssystematiek (o.a. voor afschrijvingen) voor de gemeente opgenomen. Indien de afschrijvingstermijnen volgens deze vergoedingssystematiek niet realistisch zijn, moet de gemeente zelf de afschrijvingstermijnen bepalen.

Uitgangspunten

1. Voor activa die aan technische of economische slijtage onderhevig zijn wordt de gebruiksduur bepaald op basis van de economische levensduur;
2. Voor activa waarvoor geen directe marktwaarde kan worden vastgesteld wordt de gebruiksduur bepaald op basis van de technische levensduur;
3. Voor als immateriële activa opgenomen kosten van het sluiten van geldleningen en disagio wordt de afschrijvingsduur vastgesteld op maximaal 5 jaar;
4. Bijdragen aan materiële activa van derden worden ineens afgeschreven middels direct ten laste brengen van de exploitatie of het eigen vermogen, zij mogen alleen worden geactiveerd als voldaan is aan de voorwaarden van artikel 61 BBV;
5. Overige immateriële activa worden afgeschreven in maximaal vijf jaar.
6. Voor de activa zal zo veel mogelijk de tabel afschrijvingstermijnen gemeentelijke investeringen gevolgd worden.
7. Wanneer wordt geïnvesteerd in een bestaand actief wordt er op de nieuwe investering afgeschreven conform bovengenoemde termijnen met een maximum van de resterende afschrijvingstermijn van het hoofdactief.

De afschrijvingstermijnen zijn redelijk gedetailleerd opgenomen in de tabel. Voor een groot aantal investeringen zijn de afschrijvingstermijnen vastgelegd. Dit heeft praktische voordelen en verhoogt de uniformiteit. Zoals aangegeven in de inleiding, heeft de raad de mogelijkheid om gebruik te maken van een "ontsnappingsclausule".

b. Moet rekening worden gehouden met een restwaarde

Algemeen

De restwaarde van een productiemiddel is van tevoren meestal moeilijk in te schatten. Op grond van het voorzichtigheidsprincipe wordt er dan ook vanuit gegaan dat de restwaarde nihil is. Ondanks dit uitgangspunt blijkt in de praktijk bij vervanging vaak sprake van een restwaarde.

Uitgangspunt

Bij het bepalen van de afschrijving op investeringen wordt in verband met het voorzichtigheidsbeginsel geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De verkoopopbrengst van een actief boven de boekwaarde wordt verantwoord als incidentele baat en is begrepen in het totale jaarresultaat volgens de gemeenterekening.

c. Welke afschrijvingsmethode moet worden gehanteerd

Algemeen

Er zijn verschillende methoden waarop periodieke afschrijvingslasten bepaald kunnen worden. De meest voorkomende is de lineaire afschrijving. Jaarlijks wordt een gelijk bedrag afgeschreven van het investeringsbedrag. Door de jaarlijkse terugloop van de boekwaarde wordt de rente lager. Het totaal van rente en afschrijving laat dus een dalende reeks zien.

Bij de annuïteitenmethode vormen de afschrijving met rente over het geïnvesteerde vermogen samen gedurende de gehele levensduur een jaarlijks vast bedrag. Aangezien er in het eerste jaar erg weinig afgeschreven wordt op de investering blijft de boekwaarde de eerste jaren hoog.

Bij afschrijving met een vast percentage van de boekwaarde worden de afschrijvingen lager naarmate de levensduur van het kapitaalgoed verstrijkt. Deze manier van afschrijven kan worden gebruikt wanneer het productiemiddel in de loop van de tijd steeds minder prestaties levert. Deze methode wordt vrijwel niet gebruikt bij overheden.

Voordelen van het toepassen van lineaire afschrijving ten opzichte van annuïtair afschrijven zijn o.a.:

- evenredige spreiding van de lasten over de gebruiksperiode. Het totaal van de kapitaallasten daalt in de loop van de gebruiksperiode; dit is met name wenselijk ingeval de onderhoudskosten stijgen gedurende de looptijd.
- bij lineair afschrijven daalt de boekwaarde in het begin sneller dan bij afschrijven op basis van annuïteiten; bij eventueel vervroegd afstoten van het actief betekent dit bij het annuïtair afschrijven een tegenvaller omdat er te weinig is afgeschreven.

Voordelen van annuïtair afschrijven ten opzichte van de lineaire methode:

- in principe jaarlijks gelijkblijvende kapitaallasten. Met name bij doorberekening van kosten aan derden door middel van tarieven, belastingen en huurprijzen, dient men te streven naar een gelijkmatig verloop van de totale kosten van een investering.
- gelijkblijvende kapitaallasten hebben tevens als voordeel dat in het jaar van vervanging de budgettaire ruimte voor de kapitaallasten nog volledig aanwezig is, de kapitaallasten zijn immers niet gedaald.
- de kapitaallasten zijn in het begin lager dan bij lineair afschrijven.

Wetgeving

Op grond van het BBV zijn alle afschrijvingsmethoden die uitgaan van het toerekeningsprincipe toegestaan.

In het beleidskader van de provincie Noord-Brabant wordt nadrukkelijk de voorkeur uitgesproken voor de lineaire methode. Wel is het afschrijven op annuïtaire basis aanvaardbaar voor:

- a. investeringen waarbij de kapitaallasten worden gedekt door huuropbrengsten e.d. die eveneens op annuïtaire basis zijn berekend, of worden doorberekend in tarieven of heffingen;
- b. investeringen waarbij voor het beheer/onderhoud een meerjarenplan beschikbaar is en de daaruit voortvloeiende jaarlijkse lasten in de begroting zijn opgenomen.

Uitgangspunten

1. De lineaire afschrijvingsmethode als standaardmethode hanteren;
2. In afwijking hiervan afschrijven volgens de annuïtaire methode in de navolgende gevallen:
 - a. investeringen waarbij de kapitaallasten worden gedekt door huuropbrengsten e.d.;
 - b. investeringen waarbij de kapitaallasten worden gedekt door rechten en heffingen;
 - c. investeringen waarbij voor het beheer/onderhoud een meerjarenplan beschikbaar is en de daaruit voortvloeiende lasten in de begroting zijn opgenomen.
3. Duurzame bedrijfsmiddelen, waarvan in het overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven is aangegeven dat die periodiek vervangen worden, worden eveneens lineair afgeschreven.

d. Mogen extra afschrijvingen plaatsvinden

Algemeen

Extra afschrijven kan vanuit bedrijfseconomisch oogpunt gewenst zijn indien de waardedaling van het actief sneller verloopt dan de daling van de boekwaarde. Als het actief eerder buiten gebruik wordt gesteld dient de restantboekwaarde in één keer afgeschreven te worden.

Extra afschrijven om het resultaat te beïnvloeden (wegwerken rekeningoverschot) is niet toegestaan.

Wetgeving

Het derde lid van artikel 64 bepaalt dat vaste activa met een beperkte levensduur worden afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwacht toekomstige levensduur.

Dit betekent dat extra afschrijven voor activa met een economisch nut uitsluitend is toegestaan als er sprake is van duurzame waardevermindering.

uitgangspunt

Geen extra afschrijvingen verrichten, behoudens:

- a. indien sprake is van een duurzame waardevermindering van het actief;
- b. indien sprake is van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut, voor zover hiertoe budgettaire ruimte aanwezig is.

3. SAMENVATTING BELEIDSUITGANGSPUNTEN WAARDERINGS- EN AFSCHRIJVINGSBELEID

De in deze notitie genoemde beleidsuitgangspunten treden in werking met ingang van de begroting 2011. Hieronder volgt een samenvatting van de voorliggende beleidsuitgangspunten.

ALGEMEEN

1. Wetgeving

Het gemeentelijk waarderings- en afschrijvingsbeleid is gebaseerd op het besluit begroting en verantwoording, de richtlijnen van de commissie BBV, het beleidskader 2008 van de provincie Noord-Brabant en de richtlijnen van het Nivra en daarmee tevens op de algemeen aanvaarde bedrijfs-economische uitgangspunten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

2. Investerings beneden € 10.000,00

Investerings beneden € 10.000,00 worden niet geactiveerd, doch direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

3. Immateriële vaste activa

Immateriële uitgaven worden geactiveerd volgens de bepalingen van het BBV. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden geactiveerd. Voor alle immateriële activa wordt de afschrijvingstermijn gesteld op maximaal 5 jaar.

4. Materiële vaste activa

In de balans worden alleen uitgaven opgenomen waarvan het gebruiksnuut zich over meerdere jaren uitstrekt en waarvan het toekomstige gebruiksnuut zeker is. In de bijlage is aangegeven welke investeringen het betreft.

5. Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen, alle vormen van verstrekte geldleningen, deelnemingen, overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer, alsmede bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd.

6. Afschrijvingsbasis

De activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Gronden uitgegeven in erfpacht worden uitsluitend tegen de uitgifteprijs van eerste uitgifte gewaardeerd. Herwaardering van erfpachtgronden is niet toegestaan.

7. Presentatie activa

Activa worden volgens de bruto-methode gepresenteerd in balans en exploitatierekening. Hierop kunnen slechts twee uitzonderingen worden gemaakt.

Dit zijn: -bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief, worden daarop in mindering gebracht.

-Investerings in de openbare ruimte, met uitsluitend een maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 59 van het BBV, mogen worden verminderd met reserves.

DE JAARLIJKE AFSCHRIJVING

8. Kapitaallasten 1e jaar

- Er vindt voor het eerst afschrijving plaats in het jaar volgend op de ingebruikname of aanschaf van het actief, tenzij reeds in een eerder stadium meer dan 50% van het krediet is besteed.
- De ten laste van de functionele post te brengen rente wordt volgens het omslagpercentage berekend over de boekwaarde van het actief per 1 januari van het boekjaar.
- Op gronden wordt in beginsel niet afgeschreven. Op het moment dat de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde, vindt afwaardering plaats ten laste van de algemene reserve grondexploitatie.
- Uitgaven, gedaan op grond van het Integraal Uitvoeringsplan worden afgeschreven met ingang van het jaar, volgende op het jaar waarin de uitgaven gedaan zijn.

9. Afschrijvingstermijn

1. Voor activa die aan technische of economische slijtage onderhevig zijn wordt de gebruiksduur bepaald op basis van de economische levensduur;
2. Voor activa waarvoor geen directe marktwaarde kan worden vastgesteld wordt de gebruiksduur bepaald op basis van de technische levensduur;
3. Voor als immateriële activa opgenomen kosten van het sluiten van geldleningen en disagio wordt de afschrijvingsduur vastgesteld op maximaal 5 jaar;
4. Bijdragen aan materiële activa van derden worden ineens afgeschreven middels direct ten laste brengen van de exploitatie of het eigen vermogen; zij mogen alleen worden geactiveerd als voldaan is aan de voorwaarden van artikel 61 BBV;
5. Overige materiële activa worden afgeschreven in maximaal vijf jaar;
6. Voor de activa wordt zoveel mogelijk de tabel "afschrijvingstermijnen gemeentelijke investeringen" gevolgd. De raad heeft de bevoegdheid daarvan af te wijken, mits dit goed gemotiveerd wordt in het betreffende raadsbesluit. Financieel profijt mag geen aanleiding zijn om af te wijken van de tabel.
7. Wanneer wordt geïnvesteerd in een bestaand actief wordt er op de nieuwe investering afgeschreven conform bovengenoemde termijnen met een maximum van de resterende afschrijvingstermijn van het hoofdactief.

10. Restwaarde

Bij de afschrijving op investeringen wordt geen rekening gehouden met restwaarde. De verkoopopbrengst van een actief boven de boekwaarde wordt verantwoord als incidentele bate en is begrepen in het totale jaarresultaat volgens de gemeenterekening.

11. Afschrijvingsmethode

1. De lineaire afschrijvingsmethode wordt als standaardmethode gehanteerd;
2. In afwijking hiervan wordt afgeschreven volgens de annuïtaire methode in de navolgende gevallen:
 - a. investeringen waarbij de kapitaallasten worden gedekt door huuropbrengsten e.d.;
 - b. investeringen waarbij de kapitaallasten worden gedekt door rechten en heffingen;
 - c. investeringen waarbij voor het beheer/onderhoud een meerjarenplan beschikbaar is en de daaruit voortvloeiende lasten in de begroting zijn opgenomen.

3. Duurzame bedrijfsmiddelen, waarvan in het overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven is aangegeven dat die periodiek vervangen worden, worden eveneens lineair afgeschreven.

12. Extra afschrijvingen

Het plegen van extra afschrijvingen is niet toegestaan, behoudens die gevallen waar sprake is van een duurzame waardevermindering van het actief, of als sprake is van investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut, voor zover hiertoe budgettaire ruimte aanwezig is.

Geraadpleegde literatuur:

- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
- Notitie kapitaalgoederen van de commissie BBV
- Provincie Noord-Brabant, beleidskader 2008

Waalwijk, november 2010
Afdeling Financiën

TABEL : AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN GEMEENTELIJKE INVESTERINGEN

Investerings	Activeren	Af- schr.termijn	itair Afschr. methode
1. Immateriële activa			
<i>a. kosten geldleningen en disagio</i>	Ja	5 jaar	Lineair
<i>b. kosten van onderzoek</i>	Ja	max. 5 jaar	lineair
2. Materiële vaste activa			
<i>a. gronden en terreinen</i>	Ja	n.v.t.	n.v.t.
<i>b. Gebouwen:</i>			
- permanente bebouwing	ja	50 jaar	lin./ann.
- gemeentehuis Taxandriaweg/Winterdijk	ja	50 jaar	lin./ann.
- semipermanente bebouwing (woonwagens e.d.)	ja	15 jaar	lin./ann.
<i>c. Installaties gebouwen:</i>			
- Liften	ja	20 jaar	lin./ann.
- CV	ja	20 jaar	lin./ann.
- Beveiliging	ja	10 jaar	lin./ann.
- Energiebesparende maatregelen/klimaatbeheersing	ja	10 jaar	lin./ann.
- Luidklokken/carillons	ja	10 jaar	lin./ann.
<i>d. Inrichting gebouwen:</i>			
- Meubilair en stoffering	ja	15 jaar	lineair
- Telecommunicatie	ja	5 jaar	lineair
<i>e. Automatisering:</i>			
- Bekabeling	Ja	15 jaar	Lineair
- Airco automatisering	ja	10 jaar	Lineair
- Hardware (voor zover hierna niet nader vermeld)	ja	3 jaar	lineair
- Software (voor zover hierna niet nader vermeld)	ja	5 jaar	lineair
<i>e. Automatisering Servers</i>			
- Servers en CD towers	Ja	3 jaar	Lineair
- UPS-en	Ja	5 jaar	Lineair
- Besturingssoftware	Ja	3 jaar	Lineair
- Standaard gebruikerssoftware	Ja	4 jaar	Lineair
- Databases	Ja	3 jaar	Lineair
- Beheertools	Ja	3 jaar	Lineair
<i>e. Automatisering Werkplekken</i>			
- LCD - monitoren	Ja	5 jaar	Lineair
- PC's	Ja	5 jaar	Lineair
- Laptops	ja	4 jaar	lineair
<i>f. Kunstwerken</i>	Ja	25 jaar	Lineair

<i>g. Aanleg riolen:</i>			
- Riolering (leidingen drukriool)	ja	40 jaar	annuïtair
- Bergbezinkbassin (bouwkundig)	ja	40 jaar	annuïtair
- Elektrisch/mechanisch gedeelte gemalen en bergbezinkbassins	ja	15 jaar	annuïtair
- Telemetrie rioolgemalen	ja	5 jaar	annuïtair
- Gemalen (bouwkundige voorzieningen)	ja	30 jaar	annuïtair
<i>h. Kopieer- en drukkamer:</i>			
- Kopieermachines	ja	10 jaar	lineair
- Snijmachines	ja	10 jaar	lineair
- Bindmachines	ja	5 jaar	lineair
- Papiervernietiger	ja	5 jaar	lineair
<i>i. Keukenapparatuur</i>	Ja	10 jaar	lineair
<i>j. Aanleg wegen:</i>			
- Wegen, fietspaden, parkeerplaatsen e.d. 1e aanleg	ja	40 jaar	lineair
- Verkeersmaatregelen	ja	25 jaar	lineair
- Reconstructies (IUP)	ja	25 jaar	lineair
- Verlichting	ja	25 jaar	lineair
- Aluminium masten	ja	25 jaar	lineair
- Stalen masten	ja	40 jaar	lineair
- Armaturen	ja	20 jaar	lineair
- Verkeerslichten	ja	20 jaar	lineair
- Regeltechniek verkeerslichten	ja	10 jaar	lineair
- Groenvoorzieningen	ja	20 jaar	lineair
- Bomen	ja	25 jaar	lineair
<i>k. Overig wegmeubilair:</i>			
- Abri's	ja	15 jaar	lineair
- Grens- en komborden	ja	10 jaar	lineair
- Parkeermeters	ja	15 jaar	lineair
- Borden, Amsterdammers	ja	10 jaar	lineair
- Flespalen, overig wegmeubilair	ja	20 jaar	lineair
<i>l. Bruggen:</i>	ja	40 jaar	lineair
<i>m. Tractie en aanverwante materialen:</i>			
- Vrachtwagens	ja	10 jaar	lineair
- Tractoren	ja	7 jaar	lineair
- Bedrijfswagens	ja	7 jaar	lineair
- Aanhangwagens	ja	10 jaar	lineair
- Sneeuwplougen	ja	7 jaar	lineair
- Maaimachines	ja	6 jaar	lineair
- Zoutstrooiers	ja	7 jaar	lineair
- Stobbefrees	ja	10 jaar	lineair
- Schuil / toilet wagens	ja	15 jaar	lineair
- Rioolreinigingsmachine	ja	7 jaar	lineair
- Dranghekken	ja	10 jaar	lineair
- Veegmachines	ja	6 jaar	lineair

- Veeg laadcombinatie	ja	7 jaar	lineair
- Hondenscoopreiniger	ja	7 jaar	lineair
- Maai laadcombinatie	ja	7 jaar	lineair
- Maaiarm	ja	10 jaar	lineair
- Graafmachine	ja	10 jaar	lineair
- Houtversnipperaar	ja	7 jaar	lineair
- Overige hulpmiddelen	ja	10 jaar	lineair
<i>n. Brandweer:</i>			
- Blusvoorzieningen	ja	15 jaar	lineair
<i>o. Onderwijs:</i>			
- Gebouwen	ja	40 jaar	lineair
- Leerpakketten	ja	10 jaar	lineair
- Meubilair en overige inrichting	ja	10 en 20 jaar	lineair
- Reconstructies / Daken	ja	20 jaar	lineair
- Noodlokalen	ja	15 jaar	lineair
<i>p. Sportaccommodaties:</i>			
- Grasvelden	ja	15 jaar	lineair
- Kunstgrasvelden	ja	12 jaar	lineair
- Tennisbanen	ja	25 jaar	lineair
- Beplanting	ja	20 jaar	lineair
- Bomen	ja	25 jaar	lineair
- Beregening	ja	15 jaar	lineair
- Drainage	ja	25 jaar	lineair
- Veldverlichting	ja	30 jaar	lineair
- Afrastering / veldmeubilair	ja	30 jaar	lineair
- Sporthallen en clubgebouwen (kleedlokalen, kantine e.d.), permanent	ja	40 jaar	annuitair
- Sporthallen en clubgebouwen (kleedlokalen, kantine e.d.), semipermanent	ja	15 jaar	annuitair
- voetbalstadion Akkerlaan	ja	40 jaar	annuitair
<i>q. Reiniging:</i>			
- Containers e.d.	ja	10 jaar	annuitair
- Milieustraat	ja	15 jaar	annuitair
<i>r. Begraafplaatsen:</i>			
- Gebouwen (aula=s/wachtruimten)	ja	40 jaar	annuitair
- Uitbreiding / aanleg	ja	40 jaar	annuitair
- Urnentuin	ja	40 jaar	annuitair
- Facilitaire voorzieningen; graflijsten e.d.	ja	15 jaar	annuitair
<i>s. Hertaxaties OZB /WOZ</i>	nee	niet	n.v.t
<i>t. Burgerzaken:</i>			
- Stemmachines	ja	5 / 10 jaar	lineair
- Legesmachine	ja	10 jaar	lineair
<i>u. Personele Zaken:</i>			
- FUWA – traject (= immateriele activa)	ja	5 jaar	lineair

2. Financiële vaste activa			
<i>a. Kapitaalverstrekingen etc.</i>	ja	n.v.t.	n.v.t.
<i>b. Leningen woningcorporaties en overige langlopende le-</i>	ja	n.v.t.	n.v.t.
<i>c. Deelnemingen</i>	ja	n.v.t.	n.v.t.
<i>d. Bijdragen aan activa van derden</i>	ja	Max. 5 jaar	lineair